

KUNST EN LETTEREN.

Serge Rachmaninoff.

In het Gebouw voor K. en W. was gisteravond het individueel sterk ontwikkeld kernachtig en pittig-tintelend klavierspel van den Russischen toonkunstenaar Serge Rachmaninoff te bewonderen. De laatste jaren heeft hij grootendeels in Amerika doorgebracht en zijn groote vermaardheid heeft hij voor een goed deel te danken aan dat ééne preludium, dat als het ware de wereld veroverde, evenals Paderewsky, die hem met zijn Menuet voorgegaan was. Maar op dit oogenblik hebben wij minder te doen met den componist dan wel met den piano-virtuoos en in die kwaliteit heeft hij — na die lange afwezigheid — in zijn Recital aller groote ingenomenheid op nieuw verworven, al was de groote zaal niet vol met belangstellende toehoorders. Zijn imponeerende techniek en het zeer bijzondere in zijn voordracht boeiden op ongewone wijze, zoo met het begin: twee orgelkoraal preludes „Nun komm' der Heiden Heiland" en „Nun freut euch, lieben Christen", van Bach door Busoni voor klavier gezet. Vooral het tweede werd schitterend gespeeld, de bas-octaven, de snelle figuraties in de bovenste en de daartusschen liggende koraalmelodie werden weergaloos ten gehore gebracht, men moge over dergelijke arrangementen denken, hoe men wil. Liszt's Fantasia quasi Sonata gaf van zijn virtuositeit een verbluffend bewijs evenals de vertolking van Chopin's Fantasia in f op. 49.

Van den grooten Pool volgden dan het Rondo op. 16, Nocturne op. 15 No. 1, Valse op. 70 No. 3, Scherzo in Cis moll en 2 Etudes in E op. 10 No. 3 en in c op. 25 No. 12. Vooral in Chopin kwamen de eigendommelijkheden in opvatting en uitbeelding op soms treffende wijze uit, treffend niet alleen door groote verscheidenheid van toongeving, rhythmische scherpte en agogische vrijheden, maar ook door eigenaardigheden in accentueering van op-noten en maten, waar deze afweken van de meer algemeene opvatting e. d. m. Rachmaninoff's kunstenaarschap mag zich dergelijke afwijkingen veroorloven, omdat zij niet den indruk maken van opzettelijkheid, maar ongemeen natuurlijk klinken als een gevolg van een persoonlijk inzicht.

Met vier Préludes in G op. 32 No. 5, in g op. 23 No. 5, in gis op. 32 No. 12 en in Bes op. 23 No. 2 van eigen compositie werd het programma besloten. Deze werkjes zijn doorgaans pompeus en geven daardoor den vertolker gelegenheid in dien geest te schitteren, karakter en stijl bieden weinig nieuws, maar met zooveel bravour voorgedragen worden zij gaarne aangehoord. Een Nocturne en een wals van Chopin (en nog meer, dat ik niet meer hoorde) kwamen als toegiften.

Maandag a.s. zal hij nogmaals in het Gebouw optreden.

ART AND LITERATURE.

Serge Rachmaninoff.

Last night, in the Building for Arts and Sciences, the individually highly developed, concise, and spiritedly sparkling piano playing of the Russian composer Serge Rachmaninoff could be admired. He has spent the last few years largely in America, and he owes a good part of his great fame to that one prelude which, as it were, conquered the world, just like Paderewsky, who had preceded him with his Minuet. But at this moment, we are less concerned with the composer than with the piano virtuoso, and in that quality—after that long absence—he has anew acquired the greatest gravitas in his Recital, even though the large hall was not filled with interested listeners. His impressive technique and the very distinctive nature of his delivery captivated in an unusual way, for instance with the opening of two organ chorale preludes, "Nun komm' der Heiden Heiland" and "Nun freut euch, lieben Christen" by Bach, arranged for keyboard by Busoni. The second, in particular, was played brilliantly; the bass octaves, the rapid figurations in the upper register, and the chorale melody lying between them were rendered flawlessly—one may think as one wishes of such arrangements. Liszt's Fantasia quasi Sonata gave stunning proof of his virtuosity, as did the interpretation of Chopin's Fantasia in F major, op. 49.

From the great Pole followed the Rondo op. 16, Nocturne op. 15 no. 1, Valse op. 70 no. 3, Scherzo in C sharp minor, and two Etudes in E, op. 10 no. 3, and in C, op. 25 no. 12. Especially in Chopin, the peculiarities in conception and presentation manifested themselves in sometimes striking ways, striking not only through great variety of tonality, rhythmic sharpness, and agogic liberties, but also through peculiarities in the accentuation of notes and measures, where these deviated from the more general conception, etc. Rachmaninoff's artistry may allow itself such deviations, because they do not give the impression of deliberateness, but sound uncommonly natural as a result of personal insight.

The program concluded with four Preludes in G major, op. 32 no. 5, in G minor, op. 23 no. 5, in G sharp minor, op. 32 no. 12, and in B flat, op. 23 no. 2, of original composition. These pieces are generally pompous and thereby give the performer the opportunity to shine in that spirit; character and style offer little new, but performed with such bravura, they are gladly heard. A Nocturne and a waltz by Chopin (and more, that I no longer heard) came as encores. Next Monday he will perform once again in the Gebouw.

[Translation: Google]